

Bhagavad-gītā
2. fejezet 17. vers

*avināṣi tu tad viddhi yena sarvam idaṁ tatam
vināśam avyayasyāsyā na kaścit kartum arhati*

avināṣi—elpusztíthatatlan; *tu*—de; *tat*—az; *viddhi*—tudd meg; *yena*—aki által; *sarvam*—az egész test; *idaṁ*—ez; *tatam*—áthatva; *vināśam*—pusztulást; *avyayasyā*—az elpusztíthatatlannak; *asyā*—azé; *na kaścit*—senki sem; *kartum*—megtenni; *arhati*—képes.

Tudd meg, hogy az, ami áthatja az egész testet, elpusztíthatatlan! E halhatatlan lelket senki sem képes megsemmisíteni.

MAGYARÁZAT: Ez a vers még érthetőbben elmagyarázza az egész testben szerte jelen lévő lélek igazi természetét. Bárki megértheti, mi az, ami áthatja a testet: a tudat. Mindenki tudatában van a fájdalomnak és az örömnak, melyet vagy az egész testében, vagy annak csak egyes részeiben érzékel. A tudat kiterjedésének határa az egyéni test. Senki sem tud egy másik test fájdmáról és boldogságáról. Minden test egy egyéni lélek megtestesülése tehát, s a lélek jelenlétének szimptomája az egyéni tudat. A lélek nagysága megegyezik egy hajszál felső vége keresztmetszetének tízezred részével. A *Śvetāśvatara Upaniṣad* (5.9) megerősíti ezt:

*bālāgra-śata-bhāgasyā śatadhā kalpitasya ca
bhāgo jīvaḥ vijñeyah sa cānantyāya kalpate*

„Ha egy hajszál felső végének keresztmetszetét száz részre osztjuk, majd az így kapott részeket ismét százra, a kapott egységek azonosak lesznek a lélek nagyságával.” Máshol is hasonló magyarázatot találunk:

*keśāgra-śata-bhāgasyā śatāṁśaḥ sādṛśātmakeḥ
jīvaḥ sūkṣma-svarūpo 'yam saṅkhyātīto hi cit-kaṇaḥ*

„Megszámlálhatatlan lelki atomrészecske létezik, melynek mérete a hajszálvég felső keresztmetszete tízezred részének felel meg.”

Az egyéni lélekrészecske tehát egy lelki atom, amely kisebb az anyagi atomnál. Megszámlálhatatlan ilyen atom létezik. Ez a nagyon parányi lélekszokra az anyagi test alapja, s hatása az egész testre kiterjed, mint ahogy egy gyógyszer hatóanyaga is eljut a test minden részébe. A lélek szétoszlását tudatként érzékelhetjük szerte a testben, s ez a bizonyíték jelenlétére. Minden laikus megértheti, hogy a test tudat nélkül halott, s ezt a tudatot semmilyen anyagi módszerrel nem lehet felébreszteni a testben. A tudat léte tehát nem az elemek bizonyos összetételének, hanem a léleknek köszönhető. A *Muṇḍaka Upaniṣad* (3.1.9) további magyarázattal szolgál az atomnyi lélek méretéről:

*eṣo 'nur ātmā cetasā vedītavyo
yasmin prāṇaḥ pañcadhā saṁviveśa
prāṇaiś cittaṁ sarvam otaṁ prajānāṁ
yasmin viśuddhe vibhavaty eṣa ātmā*

„A lélek mérete az atoménak felel meg, és csakis tökéletes értelemmel lehet érzékelni. Ez az atomnyi lélek ötfajta levegőben (*prāṇa*, *apāna*, *vyāna*, *samāna* és *udāna*) lebeg, a szívben helyezkedik el, és hatását a megtettesült élőlény egész testére kiterjeszti. Lelki hatása akkor nyilvánul meg, amikor megtisztult az ötféle anyagi levegő okozta szennyeződéstől.”

A *haṭha-yoga* folyamatának célja az, hogy különféle ülőhelyzetek által szabályozza a tiszta lelket körülzáró ötféle levegőt — nem az anyagi haszon érdekében, hanem hogy a parányi lélek kiszabaduljon az anyagi atmoszféra kötelékéből.

Az atomnyi lélek természetéről tehát mindegyik védikus írás beszámol, s minden józan ember is tapasztalhatja a mindennapi életben. Csak egy elmebeteg hiheti a parányi lélekről azt, hogy a mindent átható *viṣṇu-tattva*.

Az atomnyi lélek hatása az egyéni test minden részébe képes eljutni. A *Munḍaka Upaniṣad* szerint jelen van minden élőlény szívében, s mivel méretének meghatározása meghaladja a materialista tudósok képességeit, némelyikük ostobán azt állítja, hogy nem is létezik. Az atomnyi, egyéni lélek kétségtelenül jelen van a szívben a Felsőlélekkel együtt, s ezért a test működéséhez szükséges minden energia a testnek ebből a részből származik. A tüdőből oxigént szállító vörösvértestek energiájukat a lélektől kapják. Ha a lélek elhagyja helyét, akkor a vér működése, amely a fúziót idézi elő, megszűnik. Az orvostudomány elismeri a vörösvértestek jelentőségét, azt azonban nem tudja kideríteni, hogy az energia forrása a lélek. Ennek ellenére elfogadja, hogy a szív a központja a test minden energiájának.

A lelki egész atomnyi részecskéit a napfény részecskéihez hasonlíthatjuk. Ahogyan a napfény végtelen sok ragyogó molekulát tartalmaz, a Legfelsőbb Úr parányi részei a Legfelsőbb Úr sugarainak atomnyi szikrái, melyeket *prabhānak*, vagyis felsőbbrendű energiának neveznek. Akár a védikus tudást, akár a modern tudományt fogadja el valaki, nem tagadhatja, hogy a lélek a testben létezik. A lélek tudományáról Maga az Istenség Személyisége beszél rendkívül érthetően a *Bhagavad-gītāban*.

*Haré Krisna Haré Krisna Krisna Krisna Haré Haré
Haré Ráma Haré Ráma Ráma Ráma Haré Haré*